

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 5-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD, dots. P.Lutfullayev, PhD, dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

SIROJIDDIN SAYYID DOSTONLARINING G'OYAVIY-POETIK XUSUSIYATLARI

Doshanova Guljaxan Ismailovna

O'zbekiston, Nukus

Qoraqalpog' davlat universiteti O'zbek tili va adabiyoti kafedrası

Dotsent, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

guljahandoshanova@gmail.com

orcid 0009-0005-1897-4529

Annotatsiya. Ushbu maqolada Sirojiddin Sayyid dostonlarida liro-epik tasvirning o'ziga xos xususiyatlari chuqur tahlil qilinadi. Yozuvchining ijodi o'ziga xos lirik ruhiyat va epik ko'lamni birlashtirgan holda, o'zbek adabiyotida noyob badiiy yondashuvni shakllantirgan. Sayyidning dostonlarida milliy qadriyatlar va insoniy tuyg'ular uyg'un tarzda tasvirlanadi, bunda lirik qahramonlarning ichki dunyosi epik voqealar zanjiri bilan bog'lanib, ularning his-tuyg'ulari, maqsadlari va kurashlari teran tasvirlanadi.

Maqolada Sirojiddin Sayyid dostonlaridagi obraz yaratish usullari, syujet rivoji, lirik chiziqning epik tasvirlar bilan uyg'unligi hamda dostonlardagi badiiy vositalarning milliy va umuminsoniy qadriyatlarni ifoda etishdagi o'rni o'rganiladi. Dostonlarda xalqona ruh, lirik qahramonlarning individual kechinmalari va epik qahramonlarning ijtimoiy kurashi o'zaro birlashib, adabiy-estetik badiiy mazmun yaratadi. Ushbu liro-epik asarlarda shaxsiy va umumiy qiziqishlarning to'qnashuvi, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, sevgi, sadoqat, vafo kabi mavzular teran ifodalanib, o'zbek adabiyoti uchun noyob yondashuv namoyon etiladi.

Kalit so'zlar: liro-epik tasvir, dostonlar, milliy qadriyatlar, lirik qahramon, epik syujet, badiiy uslub, poetik uyg'unlik, sevgi va kurash.

SPETCIFIC ASPECTS OF THE LYRICAL IMAGE IN THE EPICS SIROJIDDIN SAYYID

Abstract. This article provides an in-depth analysis of the unique characteristics of lyrical-epic imagery in the works of Sirojiddin Sayyid. The author's creative works combine a distinct lyrical spirit with an epic scale, forming a unique literary approach within Uzbek literature. Sayyid's epics harmoniously depict national values and human emotions, where the inner world of lyrical heroes is intertwined with the sequence of epic events, portraying their feelings, goals, and struggles in a profound way.

The article explores the techniques of lyrical-epic imagery in Sirojiddin Sayyid's epics, including character creation, plot development, and the blending of lyrical themes with epic narratives. It examines how these artistic elements convey both national and universal values. The epics reflect a folk spirit, where the individual emotions of lyrical heroes are intertwined with the social battles of epic characters, creating

a rich literary and aesthetic experience. Themes of personal and collective interests, love, loyalty, fidelity, and struggle are vividly expressed, showcasing a unique approach to Uzbek literature.

Through this analysis, the article reveals the creative style of Sirojiddin Sayyid, demonstrating the broad capabilities of artistic expression and the harmony between lyrical emotion and epic narrative in his epics.

Keywords: *lyrical-epic imagery, epics, national values, lyrical hero, epic plot, artistic style, poetic harmony, love and struggle.*

УНИКАЛЬНЫЕ ОСБЕННОСТИ ЛИРОЭПИЧЕСКИХ ОБРАЗОВ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ СИРОЖИДДИНА САЙИИДА

Аннотация. В данной статье проводится глубокий анализ уникальных особенностей лиро-эпического изображения в произведениях Сиржиддина Саййида. Творчество автора объединяет в себе выразительный лирический дух с эпическим размахом, формируя уникальный литературный подход в узбекской литературе. В эпических произведениях Саййида гармонично отражаются национальные ценности и человеческие эмоции, где внутренняя жизнь лирических героев переплетается с цепью эпических событий, глубоко раскрывая их чувства, цели и борьбу.

Статья исследует приёмы лиро-эпического изображения в эпосах Сироиддина Саййида, включая создание образов, развитие сюжета и сочетание лирических мотивов с эпическими нарративами. Рассматривается, как эти художественные элементы помогают передать как национальные, так и общечеловеческие ценности. Эпические произведения пронизаны народным духом, где индивидуальные переживания лирических героев сливаются с социальными битвами эпических персонажей, создавая богатую литературно-эстетическую ткань. Темы личных и коллективных интересов, любви, верности, преданности и борьбы находят глубокое отражение, демонстрируя уникальный подход в узбекской литературе.

Этот анализ раскрывает творческий стиль Сироиддина Саййида, показывая широкие возможности художественного выражения и гармонию между лирическим чувством и эпическим повествованием в его произведениях.

Ключевые слова: лиро-эпическое изображение, эпосы, национальные ценности, лирический герой, эпический сюжет, художественный стиль, поэтическая гармония, любовь и борьба.

KIRISH

Sirojiddin Sayyid zamonaviy o'zbek adabiyotining yorqin vakilidir. Uning ijodida milliy qadriyatlar va xalqning ma'naviy merosi liroepik tasvir orqali ta'sirli tarzda ifoda etiladi. Shoirning dostonlari lirik va epik unsurlar uyg'unligi bilan ajralib turadi, bunda shaxsiy kechinmalar va ijtimoiy kurashlar bir-birini to'ldiradi. S.Sayyid o'z asarlarida

milliy ruhni, xalqning orzu-intilishlarini, sevgi va sadoqat kabi mavzularni teran badiiy vositalar orqali tasvirlaydi.

Uning dostonlari o'zbek xalqining milliy o'ziga xosligini, o'zligini saqlab qolish, ma'naviy qadriyatlarini yuksaltirishga xizmat qilib, xalqning ichki dunyosini hamda umidlarini, el-yurtiga sadoqatini lirik kechinma hamda epik voqealarni o'zaro uyg'unlashtirish orqali bayon qilingan adabiy merosimizdir.

Ushbu maqola Sirojiddin Sayyidning liro-epik tasvirdagi o'ziga xos yondashuvini, uning adabiy-estetik ahamiyatini ilmiy tahlil qilishga qaratilgan.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Sirojiddin Sayyidning dostonlari o'zbek adabiyotida liro-epik tasvirning yorqin namunasi sifatida katta e'tiborga loyiqdir. Bu dostonlarda lirik va epik unsurlar o'zaro uyg'unlashib, xalqning ma'naviy hayotini, milliy qadriyatlarini va umumiy insoniy tuyg'ularini badiiy ifodalashda muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Shoirning lirik qahramonlari shaxsiy hissiyotlari va kechinmalarini epik voqealar fonida namoyon qilib, xalq hayotiga doir asosiy g'oyalarni chuqur badiiy tahlil etadi. Aynan shu uyg'unlik Sirojiddin Sayyid dostonlarini o'ziga xosligini namoyon etadi va o'quvchiga kuchli ta'sir qiladi.

Dostonlarning tahlili shuni ko'rsatadiki, lirik va epik unsurlar Sayyid asarlarida bir-birini to'ldiruvchi ikki asosiy qism sifatida mavjud. Epik syujetlar keng ko'lamli voqealarni tasvirlab, xalqning umumiy hayoti, kurashlari va orzu-intilishlarini aks ettirsa, lirik qahramonlar o'zlarining ichki dunyosi, his-tuyg'ulari orqali epik voqealarning badiiy-estetik mazmunini chuqurlashtiradi. Bu lirik qahramonlarning ichki kechinmalari epik qahramonlarning kurashlari bilan bog'liq holda ifodalanib, bu orqali dostonlarning badiiy qimmatini oshgan.

Adib she'riyatida va dostonlarida estetik idealini badiiy islohlarni asosida qayta shakllantirdi, estetik ideal obrazlar xarakteri va ruhiyatida, tabiat tasvirida falsafiy, ijtimoiy, ma'naviy-axloqiy muammolar yechimiga tegishli maqsad va muddaolari, shuningdek, ezgulikni tarannum etuvchi konsepsiyasini obrazlar zimmasiga yuklash

orqali soʻz sanʼatining yangicha qirralarini ochishga muvaffaq boʻldi. Ijodiy jarayon mohiyatining diqqatga loyiq evolyusion bosqichlarini umumlashtirib ifoda etuvchi muhim kategoriya boʻlgan estetik ideal, uning muhim halqalari sanalgan estetik nuqtai nazar va konsepsiya Sirojiddin Sayyid ijodi mumtoz va milliy adabiyot, jahon adabiyoti rivojlantirgan tamoyillardan oziqlanib shakllanishiga turtki berib keldi. Estetik ideal, shuning bilan birga, uning mantiqiy asoslarini targʻib qiladigan kuch sifatida maydonga chiqadigan badiiy gʻoyalar tizimi alohida mohiyat kasb etishini taʼminladi. (Abdurahmonov R, 2019).

Natijada yangicha badiiy-estetik shakl va mazmun kasb etayotgan adib ijodi oʻzgacha falsafiy meʼyorlar doirasida, real voqelikni talqin qilish barobarida, noreal voqelik bilan ham aloqaga kirishdi, alal-oqibat bu holat, yaʼni olam va odam hayotiga xos yaxshilik va yomonlik, haqiqat va uydirma, adolat va nohaqlik, sadoqat va xiyonat, tantilik va nomardlik kabi estetik tushunchalarning nomaʼlum qirralarini kashf etish koʻnikmasini zaruratga aylantirdi.

Sirojiddin Sayyidning dostonlarida lirik va epik uygʻunlik orqali xalqning ijtimoiy hayotiga oid muhim masalalar yoritiladi. Masalan, sevgi, sadoqat, vafo kabi mavzular lirik obrazlar orqali ifodalanib, ularning epik tasvirlari xalqning ijtimoiy kurashlari, tarixiy voqealar va milliy qadriyatlari bilan chambarchas bogʻlangan. Dostonlarda lirik qahramonlar, oʻzlarining shaxsiy kechinmalari orqali xalqning umidlari, baxt va adolatga boʻlgan intilishlarini ifodalaydi. Bu intilishlar epik syujetlar orqali keng miqyosda tasvirlanib, xalqning tarixiy va ijtimoiy hayotiga xos boʻlgan muhim voqealar orqali ifodalanadi.

Sirojiddin Sayyidning liroepik dostonlarida lirik obrazlarning ichki kechinmalari koʻpincha xalqning milliy qadriyatlari bilan bogʻliq boʻlib, bu qadriyatlar oʻz navbatida epik voqealar orqali namoyon boʻladi. Masalan, xalqning ozodlikka, adolatga va baxt-saodatga boʻlgan intilishlari, ijtimoiy tenglik va jamoaviy qadriyatlar dostonlarning asosiy mavzularidan birini tashkil qiladi. Lirik qahramonlar orqali ifodalangan sevgi va

sadoqat epik syujetlar yordamida xalqning ijtimoiy hayotidagi muhim burilishlar, kurashlar va tarixiy voqealar bilan uyg'unlashadi.

Dostonlar tahlili shuni ko'rsatadiki, Sayyidning lirik obrazlari faqat shaxsiy kechinmalarini emas, balki xalqning umumiy ma'naviy holatini ham aks ettiradi. Ularning individual tuyg'ulari milliy madaniyat va qadriyatlar bilan uzviy bog'liq bo'lib, xalqning umumiy kayfiyati, orzu-intilishlari va umidlarini ifodalaydi. Bu lirik qahramonlarning ichki dunyosi va ularning epik syujetlarga bog'lanishi badiiy mazmunni yanada boyitadi, o'quvchiga ta'sirchan va teran his-tuyg'ularni yetkazadi.

Sirojiddin Sayyidning dostonlaridagi liro-epik tasvirning yana bir muhim jihati shundaki, u o'zbek xalqining madaniy va tarixiy an'alarini zamonaviy voqealar bilan uyg'unlashtirib, adabiy merosni boyitishga xizmat qilgan. Shoirning dostonlari xalqning madaniy merosi va milliy qadriyatlarini asrab-avaylash, ularni kelajak avlodlarga yetkazish g'oyasini ilgari suradi. Bu dostonlarda epik voqealar orqali milliy qadriyatlar, xalqning tarixi, madaniyati va ma'naviyati ta'sirchan ifodalanadi. Shu bilan birga, lirik qahramonlarning shaxsiy kechinmalari, ularning sevgi, sadoqat va kurashlari bu umumiy epik tasvirni boyitib, dostonlarning badiiy-estetik qimmati oshiradi.

NATIJARVA MUHOKAMA

Natijalar shuni ko'rsatadiki, Sirojiddin Sayyidning liro-epik dostonlari o'zbek adabiyotida milliy va universal qadriyatlarni birlashtirgan noyob badiiy asarlar hisoblanadi. Shoirning ijodi xalqning ma'naviy merosini boyitish va milliy o'zlikni saqlab qolishga qaratilgan bo'lib, uning liro-epik tasvir usuli o'zbek adabiyotida yangi badiiy yo'nalish yaratgan.

Lirik va epik unsurlar uyg'unligi, xalqning ijtimoiy hayoti, shaxsiy va jamoaviy qiziqishlar o'rtasidagi to'qnashuvlar, milliy qadriyatlar va shaxsiy kechinmalarning birlashuvi Sayyid dostonlarining asosiy badiiy xususiyatlari hisoblanadi.

Shoirning ijodiy yondashuvi milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va rivojlantirishga xizmat qilgan bo'lib, uning dostonlarida o'zbek xalqining tarixiy va madaniy merosi badiiy obrazlar orqali ta'sirchan tasvirlanadi. Shu jihatdan, Sirojiddin

Sayyid dostonlari o'zbek adabiyotining eng muhim badiiy-estetik yutuqlaridan biri bo'lib, xalqning madaniy va ma'naviy hayotini chuqur aks ettirgan asarlar qatoriga kiradi.

Tahlil va natijalarimizda Sirojiddin Sayyidning liro-epik dostonlarida ko'tarilgan asosiy mavzular va tasvirlar bir-biri bilan bog'langan holda, o'zbek xalqining umumiy tarixiy, madaniy va ma'naviy rivojlanishidagi rolini yanada aniqroq ko'rsatadi. Ularning ichki muammolari, orzu-intilishlari, va maqsadlari shoirning ijodida yuksak badiiy darajada tasvirlanadi. Bu esa, shubhasiz, o'quvchilarni va keng ommani fikr va his-tuyg'ularga chorlashda katta ahamiyatga ega.

Mavzular va Motiflar. S.Sayyidning dostonlarida odatda quyidagi asosiy mavzular va motivlar ko'rinadi:

Sevgi va Sadoqat: Shoirning asarlarida sevgi mavzusi o'ziga xos ahamiyatga ega. Lirik qahramonlar o'z sevgi tuyg'ularini epik syujetlar orqali ifodalagan holda, hayotdagi sinovlar va qiyinchiliklar bilan yuzma-yuz kelishadi. Bu sevgi, sadoqat va insoniy munosabatlar doimo xalqning tarixiy va ijtimoiy hayoti bilan bog'liqdir.

Adolat va Haq uchun Kurash: Sayyidning dostonlarida odatda adolatga erishish, haq va haqiqatni himoya qilish kabi g'oyalar ham muhim o'rin tutadi. Lirik qahramonlar o'z kelajagini va baxtini izlashda, adolat yo'lida kurashishga tayyorligini ko'rsatadi. Bu holat, shoirning xalqining ijtimoiy kurashlari va orzu-intilishlarini aks ettiradi.

Milliy Qadriyatlar va Madaniyat: Sayyid o'z dostonlarida o'zbek xalqining madaniy an'analarini, urf-odatlarini va tarixiy voqealarini jonlantirib, ularni badiiy obrazlar orqali keng targ'ib etadi. Bu esa o'zbek madaniyatining yuksak darajada saqlanishiga, avlodlarga yetkazilishiga xizmat qiladi.

Sirojiddin Sayyid dostonlarida tasvirlar va sifatlar o'rtasidagi muvofiqlik va uyg'unlik o'quvchining diqqatini tortadi. U o'z ijodida lirik tasvirlar va epik voqealarni bir butun sifatida namoyon etadi. Masalan, lirik qahramonlar, o'zlarining ichki kechinmalari va his-tuyg'ulari orqali voqealarning ahamiyatini ochib beradi. Bunda,

shoir qahramonlarni ko'rsatib, ularning haqiqiy his-tuyg'ulari, shaxsiy kurashlari va ijtimoiy masalalarini badiiy til orqali keltirib o'tadi.

Sirojiddin Sayyidning dostonlari, albatta, o'ziga xos va o'zbek adabiyotida muhim o'rin tutadigan asarlardir. Ularning badiiy va estetik jihatlari, xalqning urf-odatlar va qadriyatlar, shuningdek, xalqning tarixiy xotirasi bilan bog'liqdir. Sayyid ijodida lironi epik tasvirlarning uyg'unligi nafaqat dostonlarning badiiy mazmunini boyitadi, balki o'quvchiga chuqur hissiy ta'sir ko'rsatadi.

Sirojiddin Sayyid dostonlarining ta'siri ko'plab mualliflar va tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Ular, albatta, adabiyotimizda zamonaviy ko'rinishlarni, yangi badiiy talqinlarni taqdim etgan. Sayyid ijodining hozirgi kunga qadar ahamiyati shundaki, u o'zbek adabiyotida milliy va umuminsoniy qadriyatlar o'rtasidagi muvozanatni saqlab qolishga yordam berib, bu qadriyatlarni zamonaviy o'quvchilarga taqdim etadi.

Adib ijodida vatan va vatanparvarlik tuyg'ulari yorqin badiiy tasvirlanganligini ko'rishimiz mumkin.

Shoir ijodida poetik mazmun teran va rang-barangdir. "Jarohat" dostonida Vatan tasviri yana ham keng qamrovli tasvirlangan. Dostonda shoir Vatanni turli poetik timsollar vositasida ifodalaydi. Bular: *"sigir sog'ayotgan ayol"*, *"xayol surayotgan kelin"*, *"beshikda yotgan bolalar"*, *"yangi ko'ylak kiygan qizaloq"*, *"unib chiqqan ismaloq"*, *"olisga termulgan tol"*, *"dasht-u qirlardagi lolalar"*, *"sokingina yonayotgan gulxanlar"*, *"Yor-yor"lar ham o'lanlar*" dan iborat. (Sirojiddin Sayyid, 2023, s 71).

Milliylik zamiridagi rangin tasvirlar jilosi poetik mazmun haqida keng mushohada yuritish, Vatanni lirik qahramon kabi teran anglash va chuqur his eta olish imkonini beradi. Bir qaraganda, badiiy talqin sodda bo'lib tuyuladi. Shoir she'riyatidagi Vatan obrazining poetik ifodasi xalqona ruh hamda mumtoz an'analarning yangilanishi mahsulidir. Sirojiddin Sayyid she'riyatimizga o'ziga xos uslubi, o'z aytar so'zi hamda estetik konsepsiyasi bilan kirib kelgan. Vatan mavzusidagi she'rlarida shoir yangi poetik

ifodalarni san'atkorona qo'llaydi, hayot falsafasini shakl va mazmun yaxlitligida betakror talqin etadi. Quyidagi parchada: *"Menga ham tinchlik kerak. Tanka minib kelsang ham hech qayerga ketmayman. Yetti pushtim shu yerda ko'milgan bo'lsa... Dushox cho'qqisiga chiqib chodir tikib o'tiramanki, illo bu tog'lardan ketmayman. Urushda qatnashgan bo'lsam, invalid bo'lsam, katta o'g'lim muallim, kenjam o'quvchi bo'lsa. Yana birovni armiyada yuribdi. Erta-indin kirib kelsa-yu "Ota, uyimiz qani?" deb so'rasa, sening bulduzo'ringni ko'rsatamanmi?!"* - vatanga bo'lgan mehr va sodiqlik tuyg'ulari samimiy gaplar orqali ifodalangan. (Sirojiddin Sayyid, 2023, s 72).

Mana shunga o'xshash tasvirlar shoirning yurtimiz insonlarining naqadar vatanparvarligini, millatparvarligini hamda kuchli sadoqatini badiiy suratlab berganligining guvohi bo'lamiz.

XULOSA

Ushbu tahlil natijasida, Sirojiddin Sayyid dostonlarida liro-epik tasvirlarning ahamiyati o'zbek adabiyotining rivojlanishida muhim o'rin tutishini ko'rishimiz mumkin. Shu bilan birga, kelajakda shoirning ijodini yanada chuqur o'rganish, dostonlardagi lirik va epik unsurlarni kengroq tahlil qilish, shuningdek, ularni zamonaviy talqinlarda ko'rsatishimiz muhimdir. O'quvchilar va talabalar uchun bunday asarlarni o'rganish, xalqning madaniy merosini saqlab qolish va ularga yangicha yondashish imkonini beradi.

Shuningdek, adabiyotshunoslar, professor-o'qituvchilar va talabalar Sirojiddin Sayyidning ijodini yanada kengroq tahlil qilib, o'zbek adabiyotining boyligiga hissa qo'shishlari mumkin. Sayyid ijodi xalqning orzu-intilishlari va ma'naviy hayoti bilan bog'liq bo'lgan holda, adabiyotimizning eng yaxshi an'alarini davom ettirish va rivojlantirishga xizmat qiladi. Sirojiddin Sayyid dostonlari o'zbek adabiyotida yangicha o'rin tutadi va uning ijodi o'zbek xalqining ruhiy-madaniy merosini boyitishda davom etadi.

Sirojiddin Sayyid dostonlari o'zbek adabiyotida liro-epik tasvirning o'ziga xos namunasi sifatida ajralib turadi. Shoirning ijodida lirik va epik unsurlar o'zaro

uyg'unlashib, xalqning ma'naviy qadriyatlari, orzu-intilishlari va tarixiy voqealarini chuqur badiiy ifoda etadi. Sayyidning dostonlarida sevgi, sadoqat, adolat va milliy qadriyatlar kabi asosiy mavzular keng ko'lamda yoritilgan bo'lib, lirik qahramonlar orqali insonning ichki dunyosi va ijtimoiy hayoti tasvirlanadi.

Sayyidning ijodiy yondashuvi o'zbek xalqining tarixiy merosini saqlash va rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, uning asarlari milliy va universal qadriyatlarni birlashtiradi. Dostonlarining badiiy va estetik jihatlari, xalqning ijtimoiy hayoti bilan bog'liq muammolarni badiiy ifodalashda muhim ahamiyatga ega. Shu sababli, Sirojiddin Sayyid dostonlari o'zbek adabiyotida yuksak mavqega ega bo'lib, zamonaviy o'quvchilarga xalqning ma'naviy merosini yetkazishda davom etadi.

Haqiqatan, shoir yaratgan dostonlar bugungi o'zbek va jahon adabiyotida alohida badiiy-estetik mavqe egallaydi va shu orqali badiiy-estetik tarafakkurimiz ravnaqiga munosib hissa qo'shgani, badiiy-estetik qirralarini ochishga sezilarli ta'sir o'tkazgani ko'zga tashlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Xudoyberdiyev, A. O'zbek dostonlari: tahlil va tadqiqotlar. T.; O'zbekiston Milliy Universiteti., 2018
2. Sirojiddin Sayyid. Vaqt haykali.- T.; G'.G'ulom, 2023.- b71-72
3. Дошанова Г. Ҳозирги ўзбек шеъриятида кичик лирик шакллар тақомили. Т.; Firdavs-shoh, 2024. b-76